

VINERI • 20 SEPTEMBRIE 2013 • ANUL LXIII NR. 38

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Micherechenii vă invită la „Festivalul Castraveților 2013”

ICR Budapesta aduce la Jula spectacolul de teatru „Familia Tót”

O poveste scrisă în comun de copii din Ungaria și Serbia

CALENDAR ORTODOX

23 septembrie, luni, † Zămisirea Sf. Prooroc Ioan Botezătorul; Cuv. Xantipa și Polixenia.
24 septembrie, marți, † Sf. M. Mc., întocmai cu apostolii, Tecla.
25 septembrie, miercuri, Cuv. Eufrosina; Cuv. Pafnutie Egipteanul; Cuv. Serghe de la Radonej.
26 septembrie, joi, † Adormirea Sf. Ap. și Ev. Ioan; Sf. Mc. Hira.
27 septembrie, vineri, † Sf. Ier. Martir Antim Ivireanul.
28 septembrie, sâmbătă, † Cuv. Hariton Mărt.; Sf. Prooroc Varuh; Sf. Mc. Pimen.
29 septembrie, duminică, D Cuv. Chiriac Sihastrul; Sf. Mc. Trifon, Gudelia și Petronia. Duminica a XIX-a după Rusalii (Predica de pe munte - iubirea vrăjmașilor).

10 vorbe pe săptămână

ACCESA – 1. A avea acces, a intra într-o rețea, într-un program. 2. A obține o instrucțiune din memorie, pentru a o executa. (cf. engl. access) = HOZZÁFÉR

ACTUALMENTE – În momentul de față, în prezent; acum. – Din fr. actuellement = JELENLEG, MOST; PILLANATNYILAG

DEȘERT – I. Adj. 1. Care nu conține nimic în interior; gol. 2. (Despre terenuri, țări, regiuni) Lipsit de viețuți și de vegetație; pustiu. Nelocuit, nepopulat. 3. Fig. Lipsit de teame; amăgitor. II. S. n. 1. Spațiu gol; pustietate. 2. Regiune cu climă aridă, cu ploi extrem de puține, în care viața vegetală și animală este foarte redusă, iar populația foarte rară; pustiu – Lat. (I) desertus, (II) din lat. desertum, fr. désert = ÜRES, PUSZTA; KIETLEN, SIVÁR; HIÜ; HIÁBAVALÓ, CSALÓKA; SIVATAG;

DISTINGE – 1. Tranz. și refl. A (se) deosebi de altceva sau de altceva prin trăsături specifice. 2. Refl. A se remarca, a ieși în evidență prin meritele, rezultatele, realizările sale. 3. Tranz. A vedea limpede, lămurit; a observa. – Din fr. distinguer, lat. distinguere = MEGKÜLÖNBÖZTET, KÜLÖNBŐSÉGET TESZ

ECHILIBRU – Situație a unui corp asupra căruia se exercită forțe care nu-i schimbă starea de mișcare sau de repaus; stare staționară a unui fenomen – Din fr. équilibre, lat. aequilibrium = EGYENSÚLY

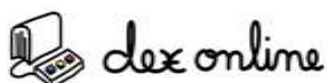
PROFIL – 1. Contur, aspect al feței cuiva, privit dintr-o parte. 2. Înfățișare, aspect, formă. 3. Conturul unei secțiuni plane a unui obiect, a unui edificiu, a unui corp geometric. 4. Desen care reprezintă o secțiune verticală făcută într-o construcție sau în sol, pentru a indica distribuția sau structura acestora. 5. Obiectivul de bază al producției unei întreprinderi, al activității unei instituții, căruia îi corespunde un anumit mod de organizare. – Din fr. profil = ARCÉL, PROFIL; OLDALNÉZET; ARCULAT, JELLEG, PROFIL

PROMULGA – A da caracter executoriu unei legi, atestându-i oficial existența. A publica în organul oficial al statului, cu formele legale cerute, o lege, un decret etc., care intră în vigoare din acel moment. – Din fr. promulguer, lat. promulgare = KIHÍRDET, KÖZZÉTÉS

ȘCHIOPĂȚA – 1. A umbla sprijinindu-se mai mult pe un picior decât pe celălalt (sau pe celelalte); a umbla ca un șchiop; a șchiopa. 2. Fig. (Fam.) A nu se desfășura în mod normal, a nu funcționa bine, a se poticni. – Lat. exloppitare = SÁNTÍT

TOMNATIC – 1. Care apare toamna, care se face toamna; de toamnă. – (Despre pomi) Care rodește toamna; (despre fructe) care se coace toamna. – (Adverbial) Ca toamna, a toamnă; fig. trist, melancolic. 2. Fig. (Despre oameni) Trecut de maturitate, ajuns la vârsta care precedă bătrânețea. – Toamnă + suf. -atic = ÓSZIES, ÓSZI; ÖREGEDŐ

ZĂLOG – (Pop.) 1. Amanet, garanție, gaj, cheazășie 2. Obiect (rar persoană) lăsat ca garanție. – Din sl. zalogm = ZÁLOG

Jula

20 de ani de la înființarea
Institutului de Cercetări

Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria va aniversa 20 de ani de la înființarea Institutului în ziua de sâmbătă, 5 octombrie 2013, cu începere de la ora 11.00, în sala festivă a Liceului „Nicolae Bălcescu” din Jula. În programul evenimentului se vor ține alocuțiuni festive și se vor lansa cele mai noi publicații ale Institutului, apărute în cursul anului 2013.

Cu ajutorul unui sprijin financiar din partea Ministerului Resurselor Umane, Institutul de Cercetări a scos în acest an 10 volu-

me, acestea fiind: *Elena Csobai – Emilia Martin: Vestigiile Bisericii Ortodoxe Române din Ungaria – A Magyarországi Román Ortodox Egyház kincsei*, Ed. II-a; *Maria Berényi: Poveștile caselor Români în Buda și în Pesta / Tales of houses Romanians in Buda and Pest / Mesélő házak Románok Budán és Pesten*. Ed. II-a; *Ștefan Oroian: Ștefan Oroian – Oroján István; Ana Borbély: Limbă română și identitate românească în Ungaria; Tibor Hergyan: Confesiunea în romanul*

românesc interbelic; *Emilia Martin: Românii din Ungaria. Studii de etnologie; Elena Csobai: Românii din Ungaria. Studii de istorie; Stella Nikula: Aspecte ale gândirii umane. Studii de psihologie tradițională; Irina Iszály Garami: Săcalul de altădată; Maria Berényi: Personalități marcante în istoria și cultura românilor din Ungaria (Secolul XIX).*

Cu ocazia aniversării se va lansa și pagina web a Institutului, care poate fi accesată la adresa: www.romanintezet.hu. EȘ.

Studenti la catedrele de limba română

La Catedra de română a Facultății Pedagogice „Juhász Gyula” a Universității din Seghedin s-au înscris anul acesta 5 studenți în anul I, 1 la masterat, 2 la cursuri de licență și 2 bursieri Erasmus la masterat. Catedra are la ora actuală în total 12 studenți, care studiază în această instituție, ne-a informat șefa catedrei, prof. univ. dr. *Mihaela Bucin*.

Șeful Catedrei de limbi

străine și naționalități, prof. dr. *Florin Olteanu*, de la Facultatea Pedagogică de învățători și educatori din Szarvas, ne-a informat că la Catedra de limba română a acestei facultăți s-au înscris anul acesta 9 studenți, 2 la zi și 7 la fără frecvență – dintre aceștia 4 la secția educatori bilingvi, iar 5 la învățători bilingvi. În totalitate, Catedra de limba română are actualmente 30 de studenți,

dintre care mai bine de jumătate sunt scutiți de plata taxelor școlare.

Catedra de limba română a Universității „Eötvös Loránd” din Budapesta se mândrește anul acesta cu un număr destul de mare de studenți, 28 la număr. 15 studenți sunt la BA, 10 la minor, iar la masterat din limba română s-au înscris 3 studenți, ne-a informat prof. *Tibor Hergyan*, lector al Catedrei de română. A.C.

Poza săptămânii

©2013 Robert Kovacs | robertkovacs.ro

– Na, poza asta sigur o să-mi iasă!!!

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Connect-R va cânta la Festivalul Castraveților din Micherechi
(foto: internet)

Revederea promoției 1959–1963

Doar două întâlniri în 50 de ani

Adunați de prin toate colțurile țării, foștii elevi ai promoției 1959–1963, au venit sâmbăta trecută, 14 septembrie, la Liceul „N. Bălcescu” din Jula pentru o întâlnire emoționantă. Dintre foștii lor profesori nu a mai fost de față nimeni, fiind în viață doar doamna *Ecaterina Tiritean*, care a lipsit pe motiv de boală, i-a onorat însă cu prezența directoarea actuală a școlii julane, doamna director *Maria Gurzău Czeglédi*, care le-a povestit cu mândrie cât a „crescut” școala, cum funcționează în zilele noastre. Cei 8 foști elevi din 18 a promoției 1959–1963 au ascultat stând cuminiți în bancă, așteptând să povestească și ei despre viața lor din ultimii 50 de ani.

Curiozitatea întâlnirii a fost că în toți acești 50 de ani, absolvenții anului 1963 s-au întâlnit doar o singură dată, acum 30 de ani, în 1983 și pentru a doua oară acum, în 2013.

Ne mai fiind în viață nici dirigințele *Iosif Balog*, *Ioan Balta* a fost cel care a strigat catalogul, iar cei prezenți, în ordine alfabetică, au început să povestească despre viața, bucuriile și necazurile lor. Din 18 absolvenți 3 nu mai sunt în viață (*Gheorghe Iova* – Chitighaz, *Ioan Covaci* – Micherechi și *Vasile Roxin* – Micherechi), iar alte 3 persoane au fost absente pentru că organizatorii întâlnirii nu au reușit să dea de urma lor, să le afle adresele (*Valeria Fazekas* – Săcal, *Ecaterina Tábori* – Chitighaz și *Agnes Virág* – Chitighaz).

Ioan Balta, originar din Otlaca-Pustă, azi trăiește la Bichișciaba, a lucrat până la pensionare ca polițist, iar

acum conduce o afacere de familie împreună cu soția și cu fiul său. Viața îi este înfrumusețată de cei 2 copii și 3 nepoți. *Zoltan Butt* a venit acum cinci decenii la școala din Jula de la Apateu. A devenit profesor de matematică și fizică și până la pensionare a predat într-o școală maghiară din Jula. Cu părere de rău le-a povestit colegilor că de 3 ani a rămas văduv. Anii de bătrânețe îi sunt înșeninați de cei 2 copii și 4 nepoți. *Ștefan Cioca* s-a născut la Chitighaz și în copilărie avea trei dorințe: să se facă pădurar, să fie pastor și să devină medic. La început nicio dorință nu i s-a împlinit, pentru că a devenit farmacist, dar cu trecerea anilor, Dumnezeu i-a oferit toate bucuriile pe care și le-a dorit: ca farmacist, toată viața a lucrat pentru sănătatea oamenilor, e un înșuflețit vânzător și pescar, și este prezbiter în biserica baptistă din satul său natal, slujind în câte o biserică în fiecare duminică (Chitighaz, Cenadul Unguresc/Ungaria, Grăniceri și Șiclău/România). *Ștefan Cioca* și soția sa azi trăiește la Jula, se bucură de 2 copii și 5 nepoți. *Mihai Kozma* s-a născut la Micherechi, a lucrat aproape toată viața în Jula (cu o mică întrerupere când a fost la București), iar azi trăiește la Dunakeszi. A lucrat ca jurnalist, până în 1999 fiind și redactorul șef al revistei „Foaia românească”. Are un băiat și o nepoțică. *Gabor Kurta* este născut în Pocei și după bacalaureat a urmat o carieră de ofițer, terminând apoi și Academia Militară. S-a pensionat ca profesor doctor docent al Universității de Securitate Națională

„Zrínyi Miklós”. Anii de pensie și-i trăiește la Nagymaros, având 2 copii și un nepot. *Maria Mornailla* este originară din Chitighaz și a devenit profesoară de matematică și chimie. Timp de doi ani a lucrat ca profesoară la școala românească din Jula, după care, cunoscându-se cu viitorul ei soț, s-a mutat la Seghedin și a lucrat în domeniul învățământului până la pensionare. Are 3 copii și 5 nepoți de care se bucură în fiecare zi, fără să renunțe însă la predare având și azi elevi particulari pe care-i pregătește la matematică și chimie. *Ioan Nistor* s-a născut la Micherechi, trăiește în Jula. A spus că el a rămas cel mai aproape de școală, pentru că locuiește la doar vreo 500 de metri de școala românească actuală. A lucrat în comerț și o vreme și la Băile Cetății. Are 2 copii și 2 nepoți. *Doina Unc* din Cenadul Unguresc a devenit profesoară de română, maghiară și rusă. O vreme a trăit la Chitighaz, dar din 1988 s-a întors în satul părinților, devenind profesoară în școala din Cenad. Din 2009 a rămas văduvă, zilele fiindu-i înseninate acum doar de cei 2 copii și un nepot.

De la întâlnirea de 50 de ani au lipsit pe motiv de boală *Iosif Ardelean* (Apateu), *Maria Miru* (Săcal), *Petru Mocan* (Chitighaz) și *Elena Ruja* (Micherechi). Programul comun al elevilor promoției 1959–1963 a continuat cu vizitarea fostului cămin de elevi, azi Hotel Elisabeth, și fosta școală românească, azi Biblioteca Orășenească, ca să se termine seara târziu la masa albă, la Pivnița cu Bere din centrul Julei. EȘ.

EDITORIAL

Ce ne facem cu școlile?

Noul an școlar a adus după el nu doar vremea toamnă, rece și ploioasă, ci și o serie de schimbări. Și nu doar pentru copii, ci și pentru adulți. În viața comunității românești din Ungaria, poate cea mai importantă schimbare este că, după școlile din Bătania, Chitighaz, Aletea, Săcal și Bedeu, și cea mai mare instituție de învățământ cu profil românesc, Școala generală, Liceul și Căminul de elevi „N. Bălcescu” din Jula a ajuns în administrarea Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria. În haosul ce domină în învățământul din Ungaria, după centralizarea tuturor instituțiilor de învățământ, asta este răul mai mic, zic unii.

Școala din Jula, care de ani de zile se poate mândri cu un număr tot mai mare de elevi (în timp ce peste tot numărul copiilor înscriși scade), a ajuns ca anul acesta să aibă clase paralele până și la clasa întâi, școala generală. Orice școală se luptă pentru fiecare copil în parte, deoarece acesta este zălogul supraviețuirii instituției. În cazul școlilor de naționalitate, însă, nu numai numărul de copii, ci în primul rând calitatea și conținutul învățământului este șansa viitorului. Calitatea garantează o comunitate bine pregătită și educată, însă în cazul conținutului ne gândim în primul rând la conținutul național. Dacă elevii noștri nu vor învăța încă din băncile școlii ce înseamnă că ei sunt români, că limba lor este româna și că identitatea lor numai prin aceste două elemente fundamentale va fi una solidă, mai târziu vor putea recupera mult mai greu.

„Acum mînea este pe terenul nostru”, spun unii dintre profesorii care chiar sunt interesați de soarta învățământului românesc din Ungaria. „Ce vom face cu ea? Stăm și așteptăm ca cineva să ne spună din nou ce să facem cu ea sau ne vom pune mințile la contribuție și vom alcătui o strategie solidă, pe termen lung, pentru școlile noastre?”, se întreabă aceeași profesori îngrijorați. Pentru că ei văd că ceva schiopătă în învățământul nostru. Este garantat insuccesul atunci când în aceeași clasă ajung copii din familii românești, care vorbesc limba română mai bine sau mai puțin bine, și copiii unor familii maghiare din localitățile de lângă frontieră, familii de altfel bine intenționate, care recunosc avantajele cunoașterii limbii române, dar din care niciodată nu vom face (și nici nu trebuie să facem) români. Am ajuns în instituțiile noastre să ne sfiim să păstrăm obiceiurile, tradițiile noastre, să ne cunoaștem istoria poporului nostru și să ne cinstim eroii care au luptat pentru români, numai ca să nu-i supărăm pe alții. Nimic din astea nu s-ar face contra cuiva, ci exclusiv pentru întărirea noastră. Până nu vom recunoaște acest lucru, nu vom avea școli românești adevărate.

Nicio școală sau grădiniță nu este românească numai pentru că în numele ei figurează „román”. Acest titlu în primul rând ne obligă, nu doar ne distinge de alții. Au recunoscut acest lucru conducerea școlilor din Micherechi și Bătania, care lucrează și cu profesori din România. Acești pedagogi aduc un suflu nou în instituțiile noastre, încurajând profesorii locului și împărțind cu ei noi metode de predare, care pot garanta succese în domeniul limbii și culturii românești pentru școlarii noștri. Și asta e cel mai important lucru: nu complexe sufletești și gândirea învechită a unora, care cred că și în 2013 se mai poate face școală românească cu metodele din anii 1960, ci ca să asigurăm copiilor de la grădinițele și școlile noastre un învățământ românesc modern, care atinge nivelul oricărei școli românești din lume, să pregătim copii echilibrați din punct de vedere identitar, care să-și cunoască originea și să vorbească limba părinților și a bunicilor lor.

Eva Șimon

Cu voia și ajutorul lui Dumnezeu, în 25 august, Biserica Baptistă din Micherechi, prin tinerii, fanfara și grupul bărbătesc, însoțiți de pastorul *Petrică Crețu*, au răspuns invitației de a vizita Biserica Baptistă „Golgota” din București. Fiecare formație s-a pregătit din timp cu mult entuziasm și bucurie. Plecarea a fost pe data de 24 august dis de dimineață. Urmând drumul spre Arad iar apoi pe Valea Mureșului până la Deva, fiecare s-a bucurat de începutul călătoriei. În popasul de la Deva, din depărtare am admirat Cetatea Devei. Cu acel prilej, am rememorat cuvintele Mântuitorului care asemănându-i pe credincioși cu o cetate, a spus: „O cetate așezată pe un munte nu poate să rămână ascunsă!” Prin această metaforă, Isus Hristos a dorit să sublinieze că urmașii Săi sunt vizibili. Ei sunt o priveliște pentru îngeri, dar în același timp și pentru semenii lor, de aceea fiecare trebuie să ia seama la calitatea măturiei lui.

De la Deva ne-am urmat drumul spre Sibiu, unde am făcut cel de-al doilea popas al călătoriei. Acolo am vizitat centrul Sibiului, bucurându-ne de prezentările în aer liber oferite de meșteșugarii care au dorit să înceneze din vremurile apuse, portul popular și meșteșugul care i-a caracterizat. Urmându-ne drumul din Sibiu pe drumul ce însoțește albia râului Olt, am poposit în stațiunea Călimănești-Căciulata, unde am vizitat Mănăstirea Cozia, în care se află mormântul domnitorului Țării Românești din secolul al XIV-lea, Mircea cel Bătrân. Acolo am putut admira de la măiestria ctitorilor mănăstirii până la măiestria creației lui Dumnezeu reve-

lată în munții care încădreză defileul Văii Oltului. Frumusețea era dată nu doar de un peisaj în culori infinit, ci de viața care abundă începând din apele limpezi ale Oltului până pe piscurile înalte ale munților ce însoțesc șerpuita vale. Am lăsat Oltul în urmă, pentru a traversa Dealul Negru și al Deduleștilor care ne-a scos pe autostrada dinspre Pitești spre București, unde am ajuns însepe seară.

Gazdele noastre ne-au așteptat la Facultatea de Teologie Baptistă din imediata apropiere a Bisericii „Cuibul cu barză”, în care a slujit Dumitru Cornilescu a cărui traducere a Bibliei o folosim astăzi în bisericile noastre. Pastorii *Daniel Mariș* și *Popovici Trandafir* ne-au arătat dragostea lor, așteptându-ne cu cina pusă. Duminică dimineața și seara am fost primiți cu mult respect și considerație de Biserica Baptistă Golgota de pe Bulevardul Titulescu. Tinerii, fanfara și grupul de frați au condus biserica în închinare înaintea lui Dumnezeu prin cântările lor. Pastorul *Petrică Crețu* a proclamat Cuvântul Scripturii, predicând două mesaje din cartea Apocalipsa. Primul a fost intitulat „Închinarea îngerilor” și a fost inspirat din capitolul 7, iar al doi-

Căci Domnul este bun

lea din capitolul 22 și a purtat numele „O priveliște minunată”. La despărțirea de Biserica „Golgota” am refăcut invitația fanfarei de la această Biserică de a ne vizita la Micherechi.

Invitația a fost primită, astfel că în perioada 13-15 septembrie i-am avut ca oaspeți pe cei din fanfara Bisericii din București. Ei au fost însoțiți de pastorul Bisericii, *Daniel Mariș*, care ocupă și funcția de rector al Institutului Teologic Baptist din București. Membrii bisericii s-au dovedit gazde deosebit de primitoare, omenindu-i în casele și la mesele lor. Tinerii bisericii i-au însoțit pe tot parcursul zilei de sâmbătă, oferindu-le un program divers. Au vizitat orașul Bichișciaba, însoțiți fiind și de fratele *Gheorghe Ardelean*, care în vremea în care slujea la Consulatul Ungariei de la București a cunoscut Biserica și pe pastorii acesteia. Masa de prânz a fost servită la un restaurant din Iula și a fost o oportunitate în care tinerii din cele două biserici au avut ocazia de a împărtăși din experiențele lor. După masă, însoțiți de fratele *Gheorghe Pătaș* și câțiva tineri ai bisericii, musafirii noștri au vizitat orașul Iula, cetatea și Liceul „Nicolae Bălcescu”. Sâmbătă de la ora 17, la Biserica Baptistă din Micherechi a urmat o seară de tineret în care accentul a fost pus pe problemele adolescenților, ideea de bază fiind că fiecare tânăr trebuie să-l onoreze pe Dumnezeu și să-i ceară în rugăciune ca El să-i scrie povestea de dragoste.

Duminică dimineața, închinarea a fost condusă de fanfara de la București și tinerii de la Micherechi. Alături de ei a cântat fratele *Daniel Filipescu*, care este și solist la Opera din București. Cuvântul a fost proclamat de pastorul *Daniel Mariș*, iar textul a fost din

Psalmul 100. Mesajul adus a gravitat în jurul temei „Bunătatea lui Dumnezeu”, iar concluzia a fost că fiecare din noi suntem îndatorați de bunătatea lui Dumnezeu, să fim buni unii cu alții. La această întâlnire a participat din partea autorității locale doamna primar *Margareta Tat*. După terminarea slujbei de dimineață, musafirii bisericii au

servit masa de prânz în sala de mese a bisericii, și ne-au mulțumit de găzduire și ospitalitate.

Pentru noi, cei din Micherechi, vizita la București și vizita bucureștenilor la noi a însemnat un moment în care am experimentat dragostea lui Dumnezeu. Aceasta, spre deosebire de dragostea umană care adeseori este pervertită de prejudecăți și alte cusururi, este întotdeauna altruistă, bucurându-se nu numai de ceea ce primește ci și de ceea ce dă. În acest sens al dragostei modelate de iubirea imuabilă a lui Dumnezeu, credincioșii din Micherechi au hotărât ca în prima duminică a lunii octombrie, să facă o colectă specială pe care apoi să o doneze Institutului Teologic Baptist din București.

Consemnat de *Petrică Crețu*

Cununie la Micherechi

Sâmbătă, 7 septembrie, membrii Bisericii Baptiste din Micherechi au fost părtași la cununia tinerilor *Elena Ruja* și *Daniel Ruja*. După ce mireasa a fost cerută de la părinți, au pornit spre biserică unde a avut loc legământul de căsătorie încheiat între *Ilenița* și *Daniel* înaintea Domnului. Slujba de căsătorie a tinerilor a avut loc în biserică din care au făcut parte amândoi, fiind botezați în aceeași zi, pe 13 august 2006, de către pastorul *Teofil Tripo*.

Pastorul actual, *Petrică*

Crețu, a ținut o rugăciune inspirat fiind din Efeseni 5, unde sunt scrise cuvintele: „Traiți în dragoste, după cum și Hristos ne-a iubit și S-a dat pe Sine pentru noi, ca un prinos și ca o jertfă de bun miros – lui Dumnezeu”. Nașii, părinții spirituali au fost *Ioan Oros* și *Ioan Ruja*. Totodată a fost transmis și mesajul pastorului *Csaba Borzási* din Chitighaz, dorind ca Dumnezeu să-i binecuvânteze. A urmat apoi un program de închinare prin cântece creștine și poezii ale tinerilor bisericii locale. A.C.

ICR Budapesta aduce la Julia spectacolul de teatru „Familia Tót”

Vineri, 27 septembrie, de la ora 19.00, sala Studio a Teatrului Cătălii din Julia (str. Kossuth nr. 13) va găzdui spectacolul „Familia Tót”, în regia lui Victor Ioan Frunză. Producția Centrului Cultural pentru UNESCO „Nicolae Bălcescu” din București se va afla într-un turneu în Ungaria, după spectacolul din Julia fiind prezentat și publicului budapestan.

Cel de-al doilea spectacol din cadrul turneului va avea loc duminică, 29 septembrie, ora 19.00, la Teatrul „Katona József” din Budapesta (str. Petőfi Sándor nr. 6).

Spectacolul „Familia Tót” de Örkény István, în regia lui Victor Ioan Frunză, îi are în distribuție pe: *George Costin* (Maiorul), *Adrian Nicolae* (Tót, pompier șef), *Sorin Miron* (Mariska, soția lui Tót), *Nicoleta Hâncu* (Ágika, fiica lor, Gizi Gézáné, o damă), *Alexandru Ion* (Poștașul). Decorul și costumele: *Adriana Grand*.

„Familia Tót” aduce în scenă o lume de carton în care, pe toată durata spectacolului, se construiesc alte lumi din carton, într-un spațiu imaginat de *Adriana Grand*, careia îi aparține scenografia spectacolului. În cele două ore și jumătate, cât durează reprezentația, scena se umple cu tot felul de obiecte din carton, cutii și chiar ființe de carton, folosite ca o metaforă pentru ființele care pier în războiul niciodată adus în prim-plan, dar care reprezintă cea mai puternică

prezență din întregul spectacol. Totul se învârtă în jurul fiului familiei Tót, plecat pe front, care trimite, periodic, scrisori, pentru a-și ține pe tatăl, mama și sora sa la curent cu tot ce i se întâmplă. Într-o zi, un maior cam nebun, vine într-un concediu de două săptămâni în micuța gospodărie a familiei Tót. Sperând că maiorul i-ar putea ușura fiului viața de pe front, membrii familiei Tót încearcă să-l mulțumească. De aici, momentele comice sunt construite savuros de Victor Ioan Frunză, pentru că maiorul instaurează cel mai ciudat regim de teroare posibil.

Spectacolul a fost selectat pentru participare la cea de-a 22-a ediție a Festivalului Național de Teatru, iar în cadrul Galei Premiilor UNITER 2013, actorul *George*

Costin a fost distins cu premiul „Cel mai bun actor în rol principal” pentru rolul Maiorului.

Ambele spectacole din Ungaria se vor desfășura în limba română, iar publicul de limba maghiară va beneficia și de traducere simultană la cască.

Intrarea la spectacolul din Julia se poate face pe baza confirmării și rezervării biletului până în data de 22 septembrie 2013, la adresa ICR Budapesta: romankulturalis.intezet@upcmail.hu sau la telefon: 06-1-383-2693.

Premiu special pentru filmul lui Tiberiu Boca

La Ujgorod, în Ucraina s-a desfășurat la sfârșitul săptămânii trecute cea de-a 15-a ediție a festivalului-concurs de radio și televiziune pentru naționalități „Plaiul meu natal”. Anul acesta au participat realizatori de emisiuni din șase țări, între care și Ungaria. Specialiștii au

avut de jurizat 62 de filme și 57 de producții de radio.

La această competiție, *Tiberiu Boca*, redactor al emisiunii „Ecranul Nostru” și operatorul *Szögi László* de la Seghedin au obținut premiul special pentru filmul „Purpur – Patru anotimpuri la sălaș”,

care povestește viața oierului din Chitighaz, *Petru Purpur*.

Marele premiu și placheta de aur a fost adjudecată de doi redactori de la Redacția Slovacă din Seghedin, *Iveta Hrubunova* și *Bencsik János* pentru filmul „Nunta din Sári”.

Pe scurt...

JULA

La Catedrala episcopală din Julia va fi oficiată duminică, 22 septembrie, o slujbă de parastas pentru regretatul pr. vicar *Pavel Ardelean*. Slujba parastasului va fi săvârșită de Preașfințitul Părinte Episcop *Siluan* și preoții slujitori de la Episcopie, în cadrul Sfintei Liturghii Arhieresti, care va avea loc dimineața de la ora 10.00.

CHITIGHAZ

Pe 27 septembrie, Casa de Cultură „Táncsics Mihály” din Chitighaz găzduiește întâlnirea cluburilor de pensionari din județul Bichiș, în organizarea clubului pensionarilor din localitate. Programul va începe la ora 10.30, la căminul cultural, cu întâlnirea pensionarilor de naționalitate română, slovacă și germană din județ, cărora se vor alătura și oaspeți din România, de la Iratoș.

APATEU

Parohia din Apateu, în colaborare cu Autogovernarea românească din localitate organizează în zilele de 28–29 septembrie un pelerinaj la biserică și mănăstiri din Arad, Timișoara, Caransebeș și Turnu Severin.

JULA

Expoziția „Orașe, oameni” a artistei *Adela Kiss* din aula Hotelului Elisabeth din Julia (fostul cămin de elevi români) poate fi vizitată zilnic, până în data de 29 septembrie 2013. Artista care azi trăiește în Budapesta este originară din Julia, a absolvit Liceul „N. Bălcescu” din Julia și este licențiată a Universității de Artă „Ioan Andreescu” din Cluj-Napoca.

JULA

Biserica Ortodoxă o prăznuiește, la 14 octombrie, pe Cuvioasa Maica Parascheva, care este cinstită de români în chip deosebit, în special, la Iași, unde mii de pelerini se duc să se închine la racla în care își doarme somnul de veci. Și biserica din cartierul Orașul Mic Românesc din Julia, care poartă hramul „Sfânta Paracheva” așteaptă credincioșii în ziua sărbătorii, luni, 14 octombrie, de la ora 8.30, la Sfânta Liturghie.

ÎNVĂȚĂM, NE JUCĂM, NE DISTRĂM!

De la 1 octombrie 2013, „Clubul copiilor curajoși” organizează la Școala Generală și Liceul „Nicolae Bălcescu” din Jula, pentru copiii cu vârste cuprinse între 6 și 11 ani, activități de exersare a cunoștințelor de limbă română și cultură românească; pregătirea copiilor pentru viață, prin pedagogie dramatică și activități manuale; întâlniri cu invitați speciali pe teme interesante; asigurarea supravegherii copiilor ai căror părinți au program prelungit de lucru.

Tot mai multe familii se confruntă cu problema necunoașterii sau nepracticării continue și perseverente de către copii a limbii române. Din această cauză, din motive de nesiguranță în stăpânirea acestei limbi, copiii evită utilizarea ei frecventă în viața de zi cu zi. Faptul că în mediul familial sau școlar fie nu (mai) vorbesc limba română în mod curent, suficient, fie o practică, însă doar la un nivel redus, nu contribuie deloc la formarea deprinderilor de comunicare și stăpânire a acesteia.

„Clubul copiilor curajoși” este un club pentru elevii mici, un ajutor pentru familiile cu ambii părinți având program prelungit de lucru și un loc unde copiii se pot simți bine, învățând și jucându-se în limba română. De asemenea, sunt oferite servicii de îngrijire a copiilor după terminarea orelor de școală, programe educative și activități recreative.

Activitatea educațională este una de tip instituțional, informală, complementară celei formale. De aceste servicii pot beneficia familiile ce doresc implicarea copiilor lor într-o schemă educativă alternativă într-un cadru de grup, cu efect în stimularea interacționării cât mai facile cu cei de aceeași sau de vârstă diferită.

Propunerea activităților va porni de la ideea antrenării copiilor în activități plăcute, captivante, care să le câștige interesul, chiar și atunci când este activitate de învățare.

Baza predominantă de desfășurare a activităților va fi conversația, inclusiv în cazul celor în scop educativ. Un accent deosebit va fi pus, de asemenea, pe dezvoltarea abilităților emoționale, având în vedere faptul că emoțiile conduc la apariția unor modele de comportament.

Elementele de bază ale educației propuse în cadrul programului „Clubul copiilor curajoși” sunt cooperarea, comunicarea verbală și nonverbală, precum și creativitatea, prin procesul de învățare prin joc, un ambient educativ adecvat și metode moderne de predare-învățare.

Selecția beneficiarilor se va face pe baza cererii explicite, în scris, a părinților de includere în program. De asemenea, va fi luat în considerare și nivelul de cunoaștere a limbii române.

Coordonatorul activităților este prof. Livia Simona Stăvaru.

Colaboratori: părinți și invitați.

Înscrierile au loc până în data de 30 septembrie 2013, la adresa de e-mail clubulcopiilorcurajos@yahoo.com sau la numărul de telefon 06-70/319-6408. Prețul este de 1500 ft/copil/3 zile (o oră pe zi).

O poveste scrisă în comun de copii din Ungaria și Serbia

Tuturor oamenilor le place să se joace. Jocul nu depinde de vârstă nici de circumstanțe. În situații când ajung la un loc oameni, în cazul nostru copii de 10-14 ani, care până în acel moment nu s-au cunoscut, sunt de mare ajutor jocurile de socializare. La Școala de vară „Alexandru Mocioni” de la Săvârșin, organizată în ultima săptămână a lunii august, au participat copii din Serbia (Banat și Timoc) și Ungaria. Tinerii nu s-au cunoscut între ei până la acel moment, iar pentru a sparge gheața organizatorii s-au folosit de multe jocuri de socializare. Unul dintre acestea s-a numit „Povestea noastră...”, o poveste scrisă în comun. Pentru acest joc a fost nevoie doar de o minge, care a fost aruncată în mâna celui care era ales pentru a continua povestea. Fiecare participant a fost nevoit să fie atent la joc, deoarece niciodată nu se știa când ajunge mingea la el. Povestea a fost pornită de un adult, care a spus doar prima propoziție. Apoi povestea a continuat așa cum au vrut copiii, fiecare adăugând o propoziție. Bucuria jocului și a creației în comun a „născut” următoarea poveste.

A fost odată ca niciodată a fost un munte în România...

Acolo a trăit un om, care s-a dus la vânătoare.

El a vânat un lup.

L-a tăiat blana și a agățat-o pe perete.

Pe vânător l-a chemat Ioan.

Ioan a avut o fată și un băiat și a rămas văduv acum 3 ani.

El era foarte trist pentru acest lucru și din această cauză s-a însurat cu o altă femeie.

Și dimineața a găsit o capră în casă.

A luat pușca și a omorât capra.

Vânătorul îl trimite pe băiat să cumpere cașcaval.

de părinții lor în Timișoara.

După școală, Valentina s-a măritat și are doi copii, pe Maria și Zoran.

Zoran a fost mai mare decât Maria cu doi ani.

Cei doi copii erau tare deștepți la grădiniță.

Maria s-a mutat în Austria și Zoran a rămas în Timișoara.

Valentin a ajuns profesor de matematică în America, la New York.

Acolo s-a însurat și a avut doi copii.

Pe fată o chema Cristina iar pe băiat Cristian.

Locul de muncă al lui Valentin a fost la un liceu de renume.

Acolo a avut mulți elevi care erau artiști.

La Crăciun s-a întâlnit toată familia în Timișoara și au ținut împreună Crăciunul.

Toți au petrecut în belșug iar copiii au primit multe cadouri.

Pe băiat l-a chemat Valentin și pe fată Valentina.

Vânătorul Ioan se hotărâse să trimită cei doi copii la școală.

Lui Valentin îi place matematica iar Valentinei franceza.

Cei doi au plecat la școală.

Valentina a luat nota cinci la franceză și Valentin a fost gelos pe Valentina că el nu a luat nota cinci la matematică.

Cei doi au trăit separat

„Cum mi-am petrecut vacanța mare?”

Vacanță de neuitat la Șimleul Silvaniei

De această vacanță îmi voi aminti cu drag, pentru că am avut parte de multe clipe plăcute.

Totul a început la mijlocul lunii iunie, când am intrat în vacanță. În primăvara acestui an, în familia noastră a apărut un nou membru. El este Alexandru, verișorul meu. După obiceiul creștinesc, el a fost botezat în religia ortodoxă. La acest eveniment, care a avut loc în Șimleul Silvaniei, am participat și eu, împreună cu mama mea și cu fratele meu. Vor rămâne mereu în amintirea mea acele locuri frumoase și acea biserică, în care într-adevăr te simți aproape de Dumnezeu. Dar aceste lucruri frumoase nu au luat sfârșit. De la Șimleu am plecat la Băile Tușnad, unde ne-am odihnit încă o zi. În această zi nu numai ne-am odihnit, ci am vizitat și împrejurimile. Cu acestea a luat sfârșit mica noastră excursie. După câteva săptămâni m-am reîntors la mătușa mea, în Șimleul Silvaniei. Am stat trei săptămâni, timp în care am avut grijă de Alexandru și m-am jucat cu sora lui, cu Amalia. Am fost la cules de prune, am pus compot și am ajutat-o pe mătușa mea la treburile de pe lângă casă.

După ce am venit acasă, am mai petrecut o duminică plăcută la strandul din orașul Makó. Cu această zi am încheiat vacanța de vară.

Rebeca Simon,
clasa a 8-a,
Cenadul Unguresc

◆ ◆ ◆

Vara aceasta am avut multe întâmplări hazlii

Eu, vacanța mare mi-am petrecut-o foarte bine. Am ajutat-o pe mama la curățenie, pe bunica la prăjituri. M-am jucat cu sora mea mai mică și cu prietenii pe afară și la strand.

Am fost la Arad de foarte multe ori, la cumpărături prin mall-uri și în vizită la rude. Mi-am întâlnit foștii mei colegi și fosta mea prietenă. În această vacanță am navigat mult pe internet, m-am jucat fot-

După cum am anunțat și în numărul trecut, la concursul de compuneri, „Cum mi-am petrecut vacanța mare”, lansat de redacția „Foaia românească” pentru elevii de școală generală din comunitatea românească din Ungaria au sosit surprinzător de multe lucrări. Mulțumim atât copiilor, cât și profesorilor care i-au ajutat. Deoarece scrierile copiilor sunt foarte reușite, le vom publica pe rând pe toate în paginile revistei noastre, iar zilele următoare copiii participanți la concurs vor fi premiați cu pachete de rechizite școlare. Vă dorim lectură plăcută! (Continuare în numărul următor.)

bal cu băieții, ping-pong, mătă ascunsă, mătă prinsă și multe alte jocuri minunate.

Cu prietena mea cea mai bună am avut multe întâmplări amuzante. Mie mi-a plăcut foarte mult vacanța aceasta, dar a trecut foarte repede.

Alexandra Ristin,
clasa a 8-a,
Bătania

◆ ◆ ◆

Vacanța mi-a adus un cățeluș și o cameră separată de părinți

O parte din vacanța mare mi-am petrecut-o în Oradea, cealaltă parte în Apateu. În Oradea am avut obiceiul de-a merge în parcul numit Orașelul Copiilor, ne-am distrat cu copiii în castel, pe tobogan, pe hintă. Cu părinții am fost și în excursie la Peștera Urșilor, unde chiar a fost minunat. Pe la jumătatea vacanței ne-am mutat în Apateu, într-o casă mare și frumoasă, cu curte mare. Eram foarte bucuroși deoarece am primit un cățel, la care i-am dat numele Blecky. Și, în sfârșit, am o cameră separată de părinți. Mi-am făcut prieteni

noi, cu care ne jucam toată ziua. Așteptam cu nerăbdare să începă școala, dar puțin îmi era și teamă, fiindcă nu cunoșteam pe nimeni. Pe parcurs mi-am făcut prieteni în clasă și doamna învățătoare e foarte drăguță. Îmi pare bine că mi-am găsit locul aici și că toată lumea e așa de prietenos, prietenoasă cu mine.

Reghina-Alexandra Lauff,
clasa a 4-a,
Apateu

◆ ◆ ◆

Vacanța mea a fost cea mai frumoasă!

Îmi amintesc cu foarte multă plăcere de vacanța mare.

Am fost în excursie cu școala la Poiana Pinului. Acolo în tabără am jucat foarte multe jocuri și s-au organizat multe concursuri la care am participat. În discotecă a fost distractiv pentru că am dansat mult. Cel mai frumos a fost la Vulcanii noroioși. Mi-a fost foarte dor de tabără la întoarcerea acasă.

În rest, am fost la strand și-am sărit în apă toată ziua și m-am jucat cu prie-

tenii. Vacanța mea a fost cea mai frumoasă!

Imre Erdei,
clasa a 5-a,
Bătania

◆ ◆ ◆

Dor de zilele senine calde de vară

Astăzi a început școala. Merg spre autobuz și trec pe lângă parcurile satului acum pustii. Îmi aduc aminte de zilele de vară, când erau pline de copii. Revăd jocurile pe care le jucam, și parcă aud râsetele și strigătele de bucurie ale prietenilor. Știu sigur că o să-mi lipsească diminețile senine de vară în care mă trezeam, dădeam mâncare la animale, îmi striga prietena din vecini și plănuiam o nouă zi de joacă. O să-mi lipsească și piscina din curte și excursiile la lac cu părinții și înotul din strandurile unde mergeam destul de des. O să-mi fie dor de zilele senine calde de vară când ne plimbam cu bicicleta sau stăteam sub cort și ascultam muzică.

De astăzi încolo rolele, bicicleta, muzica, joaca toate au program redus.

Rămas bun vacanță

mare, te așteptăm la anul!
Ștefania Scopeti,
clasa a 4-a,
Aletea

◆ ◆ ◆

Bunica m-a învățat să joc moară

Școala a început, dar îmi amintesc cu mult drag de vacanța mare.

În această vacanță am făcut multe lucruri amuzante și distractive. Am fost cu școala în tabără la Poiana Pinului. Acolo ne-am jucat și ne-am distrat. S-a organizat un meci de fotbal la care am participat și eu. Mi-a plăcut mult! Cel mai impresionat am fost de Vulcanii Noroioși! Dar am venit acasă și mi-a fost dor de această tabără.

Acasă, am fost la strand, am sărit în apă toată ziua, am lenevit pe șezlong și m-am prăjit la soare.

Am fost și în Maramureș, la bunici și la verișori. Într-o zi am mers în excursie pe munte cu bunica și verișorii mei, ne-a fost cald și ne-am scăldat în vale. Bunica m-a învățat să joc moară. Am jucat mult cu verișorii mei acest joc.

Vacanța aceasta a fost cea mai faină!

Teodor Stan,
clasa a 5-a,
Bătania

◆ ◆ ◆

A fost o vacanță minunată...

În timpul vacanței de vară am încercat să uit de școală. Am aflat cu mare bucurie că voi merge împreună cu câțiva colegi de clasă într-o tabără în România, la Sulina. Într-o dimineață de iulie am pornit la mare. Drumul a fost lung și ne-am bucurat când am ajuns la Sulina. În fiecare zi am făcut plajă, baie, iar după masă au fost multe programe: plimbare cu barca, cerc de desen, jocuri sportive. M-am împrietenit cu mulți copii din Serbia, Macedonia, Albania. A fost o vacanță minunată, unde am putut să exersiez limba română și limba engleză. Aștept cu nerăbdare să mai merg într-o tabără la mare.

Stela Daniela Sztrein,
clasa a 6-a,
Chitighaz

Hram și parastas la Bichiș

Biserica ortodoxă română din Bichiș are un statut privilegiat în rândul bisericilor din Ungaria, deoarece este declarată Paraclis Episcopal, ceea ce înseamnă că de mai multe ori în cursul anului slujește aici chiar episcopul Eparhiei ortodoxe române, cu sediul la Iula. Așa s-a întâmplat și în duminica din 15 septembrie, la o zi după

Înălțarea Sfintei Cruci, când biserica din Bichiș și-a sărbătorit hramul, care este închinat Nașterii Maicii Domnului.

Sfânta Liturghie a fost săvârșită de PS Părinte Episcop Siluan, în fruntea unui sobor din care au făcut parte pr. Tudor Budeanu, preot slujitor la Parohia Macea, și cei doi diaconi de la Catedrala Episcopală din

Iula. Răspunsurile la strănă au fost date de un grup coral din Parohia Covăsânț, din acest grup făcând parte și preoteasa și fiica pr. paroh Mihai Blaj din Covăsânț. Predica zilei a fost rostită de pr. Budeanu, care le-a vorbit credincioșilor despre rolul Sfintei Cruci în viața creștinului de ieri și de azi și despre modelul desăvârșit de purtare a Crucii reprezentat de Maica Domnului, Ocrotitoarea Paraclisului Episcopal din Bichiș.

La sfârșitul slujbei, le-rarhul și soborul slujitor au săvârșit slujba parastasului la șase săptămâni de la trecerea la cele veșnice a lui Gheorghe Ciumpilă, fiul venerabilei preotease Emilia Ciumpilă, mutat din această lume la vârsta de 73 de ani și care a slujit cu multă râvnă biserica românească din Bichiș, dar și pentru alți credincioși din România, rudenii ale celor prezenți la slujbă și care s-au mutat la cele veșnice în urmă cu mai mulți ani.

La agapa de după slujbă, au fost felicitări și sărbătoriți PS Părinte Episcop Siluan și doamna preoteasă Emilia Ciumpilă, cu ocazia aniversării zilelor lor de naștere. E.S.

Familia Crâsta și-a botezat al doilea copil

Părinții Anita Imre și Ștefan Crâsta din Seghedin și-au botezat, duminică, 25 august, cel de al doilea copil. Copilul, Cristian Crâsta, născut pe 26 martie 2013, a fost creștinat la Biserica Ortodoxă Sârbă din Seghedin, la slujba a patra din lună, când Sfânta Liturghie este săvârșită de către pr. Aurel Becan, pentru comunitatea românească din oraș. Nașii băiețelului sunt Lucia Crâsta Neduciu și Ivan Neduciu din Bătania. A.B.

Botez ortodox la parohia Micherechi

În ziua de 25 august, la biserica ortodoxă din Micherechi, preotul paroh Ioan Bun a celebrat Taina Sfântului Botez a copilului Bențe Tollas din părinții Alexandru Tollas și Eva Netea Tollas din Micherechi. Botezul micuțului Bențe reprezintă pentru părinți și familie primul mare eveniment din viața copilului lor.

Nașului de botez Bertold Netea i-a revenit misiunea importantă de a susține și a ajuta educarea spirituală a micuțului, fiind alături de părinți în transmiterea adevărilor credinței și în mărturisirea valorilor Evangheliei, ca acest copil să crească în prietenie profundă cu Domnul. A.C.

Școală de Arte la ICR Budapesta

Pornind de la succesul înregistrat de primul curs de limba română, ICR Budapesta inițiază proiectul „Școala de Arte – ICR Budapesta” cu două secțiuni care cuprind cursuri de arte plastice și muzică dedicată exclusiv copiilor. Cursurile „Școlii de Artă” se vor desfășura în perioada 1 octombrie – 4 decembrie 2013, participarea fiind gratuită. Înscrierile au loc până pe 30 septembrie, prin e-mail la romankulturalis.intezet@upcm.hu sau telefonic la 061-383-2693, ICR Budapesta. Cursurile de muzică se vor desfășura de două ori pe săptămână, iar cele de desen și pictură o dată pe săptămână, la sediul ICR Budapesta din str. Izsó nr. 5, sectorul XI.

Liceul „N. Bălcescu” pe Internet
www.balcescu.sulinet.hu

Concurs de recitări „Lucian Magdu” la Bătănia

Fundația „Lucian Magdu”, împreună cu Școala generală și Grădinița română „Lucian Magdu” din Bătănia organizează sâmbătă, 5 octombrie, concursul de recitări dedicat memoriei poetului Lucian Magdu, organizat din doi în doi ani. Elevii participanți din școlile bilingve și unde limba română se predă ca obiect de studiu vor concura în două categorii cu câte două poezii, una obligatorie de Lucian Magdu și una la liberă alegere din literatura română. Elevii se pot înscrie la concurs până la data de 23 septembrie. Concursul va avea loc la școala generală, cu începe-

re de la ora 10.00. În cadrul programului vor fi depuse coroane de flori la placa comemorativă a poetului, aflată pe peretele parohiei ortodoxe române, de pe strada Hunyadi nr. 40, casa în care s-a născut poetul. A.C.

Dansuri românești la Festivalul vinului de la Seghedin

Între 18–22 septembrie, piața Dom din Seghedin își va deschide porțile pentru a da spațiu producătorilor

de vin să-și expună produsele la Festivalul de toamnă al vinului. Aceste zile festive sunt însoțite și de concursuri gastronomice, programe pentru copii, expoziții și târguri, dar și de programe culturale. În ultima zi a festivalului va urca pe scenă și Echipa de dansuri a Centrului de Documentare al ATRU, duminică, 22 septembrie. Cele cinci perechi de dansatori, coordonate de Mihai Cserhádi, împreună cu soliștii Gheorghe Gros din Chitighaz, Grigore Poiendan din Micherechi și formația Békés Banda, vor urca pe scenă de la ora 19.00. A.B.

Români din Otlaca-Pustă pe meleagurile Contelui Dracula

Precum și la noi se organizează tot felul de festivaluri de sezon, recent am avut ocazia să participăm la un festival deosebit la prietenii noștri din Salva, județul Bistrița-Năsăud, România, la Festivalul Usturoiului. Vreme bună, program de calitate și bucate alege au fost doar câteva din lucrurile care au făcut ca peste 10.000 de oameni, printre care ne-am numărat și noi, o mână de români din Otlaca-Pustă, să își petreacă un sfârșit de săptămână plăcut la Festivalul Usturoiului, organizat la începutul lunii septembrie, la doar 100 de km de Salva, în Pasul Tihuța. Noi, cei din Otlaca, am participat la festival în calitate de invitați ai Asociației „Image Concept” din Salva. Ne-am dus cu o delegație de 8 persoane și am fost așteptați de prietenii noștri de acolo, de doamnele Virginia Linul, Claudia Andron și Felicia Szűcs, reprezentantele asociației mai sus amintite și totodată organizatorii festivalului.

În prima zi, cei de la Asociația „Image Concept” din Salva și reprezentanții din Ungaria de la Asociația „Mihai Purdi” din Otlaca au participat la un concurs de gătit, unde am câștigat locul al doilea, băieții noștri au gătit tocăniță de vită la ceaun și a ieșit excelent, a fost foarte apreciată de juriu. Asociația noastră a fost salutăată în public și apreciată pentru exemplele pe care bistrițenii le-au luat de la noi, pentru buna organizare a evenimentelor

la care au participat la Otlaca și pentru ospitalitatea cu care au fost primiți la noi de fiecare dată. A doua zi înainte de masă am fost la biserică, de sărbătoarea Nașterii Maicii Domnului, iar după masă am avut o zi plină dedicată obiceiurilor și tradițiilor populare. Oamenii s-au adunat cu miile pentru a participa la programul folcloric la care și-au dat concursul cântăreți renumiți de muzică populară. Spre seară am fost foarte bucuroși când pe scenă au urcat prietenii noștri din Petrova cu un frumos repertoriu de

melodii și dansuri populare intitulat „La noi în Maramureș, în șezătoare”.

După câteva ansambluri am avut ocazia să-l ascultăm pe mult așteptatul interpret Grigore Leșe, care a cântat împreună cu Grupul Iza. Cei aproape 10.000 de oameni, care au umplut dealul din Pasul Tihuța, au cântat împreună cu Grigore Leșe melodii și privesc.

Aș dori ca și pe această cale să mulțumesc în numele tuturor care m-au însoțit la Salva, doamnelor de la asociația bistrițeană și tuturor prietenilor din județul Bistrița și din comuna Salva, care ne-au invitat la acest eveniment. Am avut parte de niște zile deosebite, am fost înconjurați cu multă prietenie și dragoste de acei oameni inimoși, am avut posibilitatea să facem cunoștință cu oamenii de pe acele meleaguri cu peisaje fantastice, nu de parte de Vatra Dornei, la Festivalul Usturoiului, în Ținutul Contelui Dracula, la Piatra Fântânele.

Eva Bocsor Karancsi,
președinta Asociației Culturale
Române „M. Purdi”
din Otlaca-Pustă

Naționala feminină română la Julia

Naționala feminină română și cea maghiară se pregătesc pentru calificarea la Cupa mondială. De ani de zile, cele două echipe păstrează legături bune, prietenești, mai mult la pregătirea pentru diferite competiții internaționale. Zilele trecute, s-au pregătit împreună la complexul sportiv Academia „Grosics Gyula” din Julia.

Fetele în fiecare zi au avut câte două antrenamente pe teren și în sala de sport.

România: Ganea, Ficzy, Bortan, Sarghe, (Barabás), Vatafu, Banuta, Voicu, Olar, Cordunean, Desmerean, Ciolacu, (Tarasila).

Selecționar: Mirel Albon

Ungaria: Szűcs, Hummel-Smuczer, Sipos (Palkovics), Pádár (Zeller), Szeitl (Zimányi), Vágó (Csiszár) Szabó, Demeter, Tálosi, Szabó, Zágó, Fenyvesi.

Selecționar : Vágó Attila

Rezultate:

Marti, 3 septembrie, ora 16.00, România-Ungaria 2-3

Joi, 5 septembrie, ora 11.00, Ungaria-România 4-1

Mirel Albon: – Am avut posibilitatea să ne pregătim în foarte bune condiții cu cea mai potrivită echipă pentru echipa noastră. Din echipa noastră au lipsit șase jucători de bază, în locul lor au jucat tinere care nu au încă atâta experiență. Tocmai pentru asta pe noi nu prea ne-a

interesat rezultatul, ci mai mult jocul fetelor. Rezultatul de marți a fost mai aproape de dreptate, până când rezultatul de azi a fost dezamăgitor. Mă bucur că am văzut multe faze în jocul fetelor pe care ne putem baza, pe care putem construi o echipă bună.

Vágó Attila: – Mă bucur mult de rezultatele acestea, dar nici noi nu mult ne ocupăm de ele. Mai mult ne preocupă faptul că am văzut numeroase faze care mi-au plăcut mult. Sper că și la meciurile contra Danemarca și Turcia o să jucăm atât de frumos.

Locul echipei pe tabelul FIFA este 36.

Din istoricul echipei României remarcăm:

– primul meci a fost jucat pe 10 septembrie 1990, România-Moldova 4-1.

– cele mai mari victorii: România-Estonia 10-0 (26 august 2000), România-Croația 10-0 (2 octombrie 2004).

– cele mai mari înfrângeri: Danemarca-România 8-0 (10 octombrie 1995), Suedia-România 8-0 (15 octombrie 1995), Islanda-România 8-0 (30 septembrie 2000).

MIC

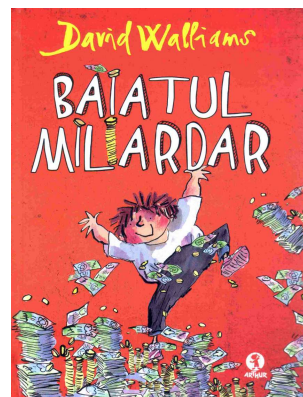

Cartea săptămânii

David Walliams: Băiatul miliardar

Joe Bostan, un copil de 12 ani, este fiul celui mai bogat om din lume. Imaginați-vă casa în care locuiesc și care, printre altele, deține: tobogan cu apă care ajunge din camera lui direct într-o piscină olimpică acoperită, camere dotate cu televizor HD cu plasmă și ecran plat, cu diagonala de doi metri și jumătate, un cinematograful 3D IMAX în pivniță, un studio profesionist de înregistrare în pod, un rechin, un crocodil, un câine-robot din Japonia și multe, multe altele pe care le veți descoperi citind cartea. În curtea nesfârșită se întind terenuri de tenis, un lac, un heliport și o parte de schi. Ca să nu vă stărnesc prea mult imaginația despre casă, aflați că aceasta este atât de mare, încât e vizibilă din spațiul cosmic. Pare interesant.

Tatăl lui Joe, la început un muncitor umil într-o fabrică de hârtie igienică, inventează „hârtia igienică umedă pe o parte și uscată pe cealaltă”, devenind astfel, în scurt timp, cel mai bogat om din lume. Viața familiei se schimbă radical. Părinții divorțează. Joe rămâne cu tatăl său, fiind înscris la cea mai scumpă școală din Anglia. Până aici, nimic neobișnuit. În ciuda acestor aspecte, Joe este trist, însingurat, dar nu din cauza divorțului părinților, ci faptului că nu are prieteni. El se alege cu câteva porecle umilitoare din partea colegilor (prinți, duci sau conți), este exclus din grupul lor și înțelege că „averea este bună doar dacă este veche”. În urma unor discuții cu tatăl său, Joe ajunge într-o școală de cartier. Aici, își păstrează o bună perioadă de timp anonimatul și se împrietenește chiar din prima zi cu Bob, un băiat la fel de gras ca și el, dar orfan de tată și foarte sărac. După un timp, colegii află cât este de bogat și, de aici, reîncep necazurile sale până când tatăl falimentează și viața lor intră în normalitate.

Iată, pe scurt, subiectul scrierii lui David Walliams, „Băiatul miliardar”, publicat în 2013, la Editura Arthur, București, România și tradusă de Diana Marin-Caea, cu ilustrații de Tony Ross.

Scriitorul (David Walliams, născut la Merton, o suburbie a Londrei, în anul 1971, este actor, umorist, prezentator de emisiuni de televiziune și autor de cărți pentru copii) abordează în cartea de față, adresată tuturor vârștelor de cititori, într-un mod amuzant și captivant aspecte inedite prin actualitatea lor, privind copilăria, familia, relațiile sociale, valorile morale, toate privite din ipostaze surprinzătoare.

Ceea ce impresionează, este atitudinea discretă a scriitorului care, prin subiectul abordat, atrage atenția cititorului matur asupra pericolelor care pot oricând șubrezi relația dintre părinți și copii, asupra relațiilor sociale sau instituțiilor sociale precum școala, care pot schilodi suflete nevinovate, dacă maturul trece nepăsător.

Titlul ales, aparent, pare a fi o atracție pentru cititor, având ca țintă latura materială, dar, scriitorul pune pe primul plan, cu mare seriozitate și responsabilitate, frământările băiatului milionar și descoperirea sinelui, frământări specifice și copilului din zilele noastre.

Am convingerea că orice cititor, indiferent de vârstă, va trăi momente plăcute în timpul acestei lecturi.

Elena Muntean, Baia Mare

TV

Asta-i România!

Sâmbătă, 21 septembrie, ora 19.45, Kanal D
În fiecare zi, în România se întâmplă câte un lucru demn de știut sau de luat în seamă, în fiecare zi se petrec fapte deosebite care ne uimesc, dar și lucruri care ne fac să fim mândri că suntem români. Pe toate vrem să le cunoaștem și să nu treacă neobservate. Emisiunea „Asta-i România!” ne prezintă o Românie, așa cum este ea, cu bune și cu rele. Întâmplări deosebite și români deosebiți, întâmplări din viață, povești spectaculoase sau drame, toate ne fac să rostim: „Asta-i România!”.

X Factor

Duminică, 22 septembrie ora 20.30, Antena 1
Juriu: Delia, Dan Bittman și Cheloo
Prezintă: Răzvan și Dani
Cel de-al treilea sezon al super-show-ului „X Factor” revine sub sloganul „Muzică și suflet”. Delia, Dan Bittman și Cheloo sunt cei care dau verdictul în privința calificărilor concurenților în etapele următoare, în lupta pentru marea premiu, însă, ca în fiecare an, decizia finală va aparține telespectatorilor. Ca noutate, a fost coborâtă limita de vârstă la înscriere la 14 ani, astfel că una dintre categorii va fi 14–25 ani. La preselecții s-au prezentat concurenți de pe patru continente. Diversitate, spectacol, talent sunt atributele celui mai nou sezon X Factor.

Patru nunți și o provocare

Duminică, 22 septembrie, ora 14.00, Pro Tv
Competiția strânge în aceeași horă patru mirese care nu se cunoșteau înainte. Fiecare dintre ele este invitată rând pe rând la nunțile celorlalte trei și trebuie să evalueze evenimentul în funcție de patru criterii: rochia de mireasă, meniul, locația în care are loc petrecerea și experiența per ansamblu. Notele pot fi de la 1 la 10, iar punctajul maxim pe care îl pot obține este de 120 de puncte. Telespectatorii vor afla la finalul fiecărei ediții care este mireasa care a obținut de la celelalte trei candidate cel mai bun punctaj și, implicit, luna de miere mult visată.

Emisiunea aduce în fața telespectatorilor ceremonii care mai de care mai diferite, precum și tradiții și obiceiuri inedite, în funcție de naționalitatea cuplurilor, religie sau zona din care provin. „Nunțașii” din fața televizoarelor vor afla la începutul fiecărei ediții povestea mirilor, numărul de invitați, suma cheltuită pentru nuntă și felul în care și-au imaginat ziua în care își vor uni destinele.

TEATRU

Festivalul Internațional de Teatru Scurt

Teatrul „Regina Maria” din Oradea organizează în perioada 20–29 septembrie Festivalul Internațional de Teatru Scurt.

Program:

Vineri, 20 septembrie

Sala Mare, ora 19.00

DESCHIDEREA OFICIALĂ

Teatrul Regina Maria, secțiunea Teatru Muzică
Dans – Premieră în festival

Sâmbătă, 21 septembrie

Sala Studio, ora 17.00 – Athanor Theatre Germania – secțiunea Teatru Scurt

LECȚIA de Eugene Ionesco, regia artistică Florin Vidamski

Sala Arcadia, ora 22.00 – Recital extraordinar Tania Popa

RUSSIAN NIGHT – un spectacol muzical de și cu Tania Popa

Duminică, 22 septembrie

Sala Mare, ora 19.00 și ora 21.00 – Teatrul de Comedie București – secțiunea Teatru Scurt

URĂTUL de Marius Von Mayenburg
regia artistică Vlad Cristache

Sala Studio, ora 17.00 – Spectacol independent Cluj Napoca – secțiunea Teatru Scurt

ANGAJARE DE CLOVN de Matei Vișniec
regia artistică: Alexandru Gherman

CONCERT

Concert Vama la Arad

Sâmbătă, 21 septembrie 2013

Trupa Vama concertează la Club Renaissance din Arad.

Vama este o trupă înființată de Tudor Chirilă în 2006, la scurt timp după destrămarea trupei Vama Veche. A lansat două albume, „Vama” și „2012”, cel din urmă marcând direcția trupei în zone pop-dance. Membrii trupei sunt: Tudor Chirilă, Eugen Caminschi, Gelu Ionescu, Lucian Cioarga, Dan Opreș.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

23 SEPTEMBRIE, LUNI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Zoe Fuicu (Radio Timișoara) 17.55: Încheiere

24 SEPTEMBRIE, MARȚI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

25 SEPTEMBRIE, MIERCURI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport: Clubul suporterilor 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

26 SEPTEMBRIE, JOI (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Revista presei 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

27 SEPTEMBRIE, VINERI (Ștefan Crăsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Elena Sandu: „Patria limbii române” 16.30: Reportaje, interviuri 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

28 SEPTEMBRIE, SÂMBĂTĂ (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Medalion folcloric cu Daniela Băcilă de la Radio Timișoara 17.55: Încheiere

29 SEPTEMBRIE, DUMINICĂ (Adam Bauer)

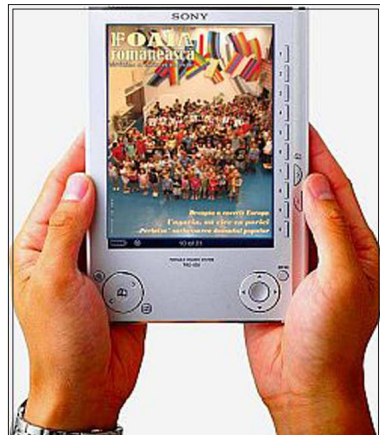
16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă 17.00: Sinteza știrilor săptămânii 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

Ecranul nostru

miercuri, 25 septembrie, m1, ora 12.55
joi, 26 septembrie, Duna TV, ora 7.00

Emisiunea românească televizată de această dată vă va prezenta un reportaj de la primirea celui de-al doilea hram al Parohiei Ortodoxe Române din Micherechi. De asemenea, veți putea vedea un interviu cu Mirel Magop, care s-a angajat să parcurgă, pe jos, drumul făcut de vestitul Badea Cârțan la Roma, în secolul al 19-lea. Nu demult a trecut și prin Seghedin.
Realizator: **Ștefan Crăsta**

Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio și tv!

Abonați-vă la E-Foia la prețul de anul trecut!

„E-Foia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foia” va cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar.

„E-Foia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foia”:

3 luni – 1200 ft
6 luni – 2000 ft
12 luni – 3500 ft

Glume

Care este cel mai bun mod de a testa fidelitatea bărbatului: dimineața, când încă doarme, îl întrebi:

– Pleci la a ta sau rămâi la mine?

Un tip nimerește în rai. Cerul este albastru, soarele auriu, cântă păsările, grădinile sunt pline de flori.

– Oh, sunt în Paradis!

Deodată, își aude soția:

– Ai fost...

O blondă întreabă un tip pe stradă:

– Nu vă supărați, cât e ceasul?

– 12.15, răspunde tipul.

– Hmmm, bizar, zice blondă, e a treia oară când întreb azi chestia asta și de fiecare dată mi se răspunde altceva.

– Ieri am omorât cinci muște – trei masculi și două femele.

– Cum ai știut care sunt masculi și care femele?

– Simplu: trei s-au așezat pe o ladă de bere și două pe un telefon.

Vorbesc două prietene:

– Am făcut cunoștință pe net cu trei bărbați: primul este bogat, al doilea – deștept, iar al treilea este un dansator desăvârșit. Pe care să-l aleg?

– Știi dragă, cred că cel mai ușor e să-l înveți pe primul să citească și să danseze.

Festivalul Castraveților

Micherechi, 20-21 septembrie 2013

Consiliul comunei Micherechi are plăcerea de a vă invita
la tradiționala zi a satului, Festivalul Castraveților, ediția a XI-a.
Evenimentul va avea loc sub înaltul Patronaj al **ES Victor Micula**,
Ambasadorul României la Budapesta.

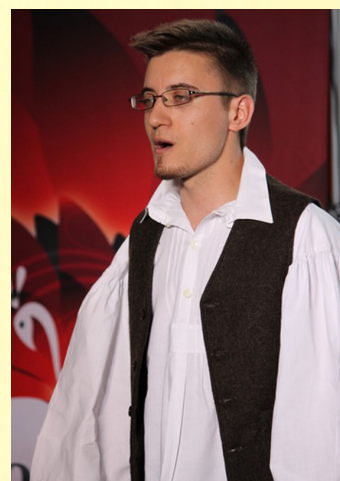
Program:

Vineri, 20 septembrie

19.30 Concert – Radics Gigi
20.30 Concert – CONNECT-R (live)
22.00 Muzică de petrecere – Jolly&Suzy
22.50 Discotecă – Dj. Tomy Holland
1.00 Discotecă – Dj. Széplucky

Sâmbătă, 21 septembrie

12.30 Deschiderea festivalului de către Echipa de Păstrare a Tradițiilor „Gheorghe Nistor” din Micherechi
12.45 Deschiderea oficială a festivalului
13.00 Programul copiilor de la grădiniță
13.15 Programul elevilor școlii generale
13.30 Programul studenților școlii de artă (pian, vioară)
13.45 Echipa de dansuri populare a școlii generale condusă de instructorul Nandor Cozma
14.00 Melodii interpretate de Cintia Marc
14.15 Concert folcloric – Grigore Poiendan, Zoltán Rácz
14.45 Înmânarea distincțiilor
15.00 Ansamblul folcloric „Cununița” din Sântana, județul Arad
15.30 Etno Tv – Lorena
16.30 Echipa de Păstrare a Tradițiilor „Gheorghe Nistor” din Micherechi – Nunta
17.00 Concert – Cristian Pomohaci
18.00 Muzică de petrecere – Bódi Csabi
18.50 Ansamblul folcloric „Zestrea Buduresei” din Budureasa, județul Bihor
19.30 Concert – Maróth Viki și formația Nova Kultúr
20.15 Înmânarea distincțiilor
21.00 Concert – trupa Blades (live)
23.00 Jonglerii cu foc
00.00 Concert – Hooligans (live)
1.45 Discotecă – Lucian Șereș

FOAIA
românească
20 septembrie 2013
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Șimon. Colectiv redacțional: Anca Liana Butar, Ana Cioca Czesznak. Editura și redacția: 5700 Julia, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@romanul.hu, Editor responsabil: Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Julia, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Julia, str. Károlyi M. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2013: 3 luni 1200 forinți; 6 luni 2400 forinți; 1 an 4800 forinți. Publicația apare cu sprijin de la Fondul de Subvenții al Ministerului Resurselor Umane (Budapesta, Ungaria) și de la Departamentul pentru Românii de Pretutindeni (București, România).